

דן פיינרו מעשיך לסקר את

פסטיבל הסרטים בברלין

החריגים והאומללים

גם אם יהודים ונאצים היוו מוקד חשוב ברבים מן הסרטים שהוצגו בפסטיבל ברלין 1979, הם לא היו המוקד היחיד. מאות סרטים הוקרנו במשך 11 הימים של האירוע הזה, ומטבע הדברים יש עוד נושאים בעולם, גם אם אין הם נראים לנו חשובים כליכך, שמטרידים את עושי הסרטים.

הדוגמה הבולטת ביותר — המעמדות המנוצלים. יש משהו מניחות הפוליטיקה בהגדרה מעין זו, אבל היום כמעט כל

ספנגר וג'ין בן השנה בת 13 הירחים אונס ההומוסקסואל

ספנגר וטריסנאר (אשתו לשעבר) בן השנה בדידותו של ההומוסקסואל

את התחרות הרישמית בפסטיבל ברלין, פתח סרט של פאסבינדר בשם נישואיה של מריה בראון, סיפורה של אשה, אשר

חנה שיגודה בן נישואיה של מריה בראון פרס השחקנית הטובה בפסטיבל

למחרת נישואיה, בשיא מילחמת העולם השנייה, נפרדת מבעלה היוצא לחזית. כשאינו שבו, אחרי תום הקרבות, ואחרי שימים ולילות בילתה בתחנת הרכבת והמרינה לו, היא מגסה לפלס לעצמה דרך ולהישאר איכשהו בחיים. היא חיה עם חייל כושי אמריקאי, שמספק למישפחה כל טוב. כשהבעל שבו, הוא רוצח את הכושי, ונאסר לתקופה ארוכה, עוד לפני שהספיק לבלות לילה אחד עם רעייתו. מריה בראון נישאת בחוץ, מקדישה את כל זמנה כדי להכין את הקרקע המתאימה לחיים משותפים כאשר הבעל ישתחרר, היא מנצלת את כל מעלותיה הגשיות, מפעילה את כל עורמתה העיסקית, משתפת פעולה עם תעשיין הופכת הבורג החשוב ביותר בהצלחתו המחודשת, מבלי לדלג ולו פעם אחת, על הביקור השבועי בכלא, אצל בעלה, אלא שבסופו של דבר, מסתבר לה שהבעל והמאהב גם יחד לא ראו בה יותר מאשר חפץ, רכוש שנועד למישחק. המאהב מסכם עם הבעל שיעלם לתקופת מה, אחרי שיחרורו, וישוב רק כשהוא, המאהב יפח את נישמתו, מאחר שידע כי הוא חולה במחלה אנושה, האשה, שהקריבה את כל חייה למען האושר ב"מחיצת בעלה, מרגישה מרומה, ובסצנה האחרונה, היא מתה בהתפוצצות גז שהיתה אולי מיקרית ואולי מכוונת. פאסבינדר מותיר את הפרשנות לצופה.

לצד תיאור השפלתה של האשה בשלבים השונים והדרכים שבה היא צריכה לפעול כדי להשיג את מבוקשה, הנמנע ממנה בדרכים הנורמליות, מתאר פאסבינדר את גרמניה שלאחר מילחמת העולם השנייה, ההופכת במהירות מאומה מובסת מעצמה כלכלית. זוהי גרמניה שבה המישטר הקאפיטליסטי מכתוב ערכים עליונים שהם מנוגדים לשוויגניות ואשר צומחת בה חב"רה צרכנית המעריכה את הרכוש יותר מכל דבר אחר. וכסמל לתחייתה המהירה של המעצמה המובסת, מן העוני, החרפה וההריסות שבתחילת הסרט, מסתיים הסיפור בבית מפואר, מלא כל טוב, שעה שמקלט

במאי פאסבינדר הדברים הכואבים

בבמאי גרמניה, ועושה סרטים בערך כמו שאחרים כותבים מיכתבים, הציג השנה שתי גירסות פרטיות משלו לדרך שבה החברה מועכת את הגזעים הנחותים בי עיניה. סרט אחד מוקדש לאשה כקורבן, סרט שני להומוסקסואל. כדיברי אחד ממקורביו הגרמניים, פאסבינדר עושה סרט טים במהירות, כדי להגיב על דברים שכואבים לו באותו הרגע. סרטיו נוטים בבירור אל המלודרמה, יש בהם לעיתים קרובות התפתחויות דרמטיות שרירותיות ואין הם מתיימרים לפרק בעיות עד סופן ולנתח אותן ניתוח פילוסופי. אלה הן תגובות ספונטניות מהירות, היוצאות מן הלב, עם כל היתרונות והחסרונות שבכך.

את התחרות הרישמית בפסטיבל ברלין, פתח סרט של פאסבינדר בשם נישואיה של מריה בראון, סיפורה של אשה, אשר